

FARSKÝ HLÁSNIK

FARSKÝ INFORMAČNÝ LIST

FEBRUÁR 2019

SVÄTÍ KOŠICKÍ MUČENÍCI

Historické okolnosti úcty

Východiskom kultu košických mučeníkov bola povest' mučeníctva, ktorá bola v Uhorsku všeobecne rozšírená a známa od 17. storočia a vznikla hneď po ich smrti. Z tohto dôvodu sa s ich telesnými pozostatkami vždy zaobchádzalo úctivo, venovala sa im vždy zvláštna starostlivosť a osobitná pozornosť, ktorá bola súčasťou privátneho kultu, ktorý im bol po stáročia preukazovaný tými, ktorí uchovávali telesné ostatky mučeníkov.

Telá mučeníkov boli po zmasakrovaní vrhnuté do žumpy na kráľovskom pozemku v centre Košíc, kde zahynuli. Neostali tu dlho vďaka pričineniu Žofie Gadóciovej (Gadóczy), vdove po košickom starostovi, ktorá ich dala vyloviť, očistiť a slušne s kresťanskou úctou pochovať, pričom ich vtedy osobne videla. Po asi pol roku – 16. marca 1620 – hlboko nábožná katolíčka grófka Katarína Pálfiová (Pálffy), vdova po uhorskom palatínovi Žigmundovi Forgáčovi (Forgách), si vyžiadala telá od sedmohradského kniežata Gabriela Betlena a aj ich získala. Po exhumácii ich dala očistiť od mŕtvolnej špiny. Hlavy boli oddelené od tel, každé telo bolo po vyzdvihnutí z hrobu osobitne zavinuté do zamatovej látky a potom boli všetci traja spolu dôstojne pochovaní pod hlavným oltárom farského Kostola sv. Andreja apoštola v Nižnej Šebastovej. Tu odpočívali niekoľko rokov a potom boli s veľkou úctou prenesené do kostola v Hertníku, kde boli ďalších zopár rokov.

Výber miestneho nižšosebastovského nového patrocínia „Najsvätejšieho mena Ježiš a Mária“ úzko súvisí nielen s obľúbenosťou vtedy nového a moderného liturgického sviatku, ale súvisí aj s košickými mučeníkmi, ktorí mená Ježiša a Márie vzývali počas martyria, ako to osobitne dosvedčili svedkovia, keď ich počuli z úst Štefana Pongráca v žumpe celú noc až do rána, keď zomrel.

V tomto období neboli telá košických mučeníkov vystavované verejnosti, ani neboli namalované ich obrazy. Ich hroby boli navštevované individuálne a veriaci ich žiadali o milosti súkromne v modlitbách a niektorí prosebníci boli reálne vyslyšaní, ako o tom svedčia nižšie uvedené svedectvá.

Prvú oficiálnu správu o košických mučeníkov napísal do Ríma generálovi Muciosovi Vitelleschimu SJ 13. novembra 1619 rektor jezuitského kolégia v Humennom Alexander Dobokaj (Dobokay) SJ. V liste uviedol: „Nech Ježiš Kristus, náš Pán, skrze toto ukrutné mučeníctvo dá, aby táto svätá krv sa stala pre Košice a pre celé Uhorsko najúrodnejším semenom katolíckej viery.“ Uhorský prímás a ostrihomský arcibiskup Peter Pázmaň SJ 23. septembra 1628 informoval pápeža Urbana VIII. o situácii v Uhorsku a košických mučeníkov nazval svätými; súčasne uviedol, že telá mučeníkov sa nachádzajú „v súkromnej kaplnke Forgáčovcov“ a on by ich rád umiestnil na čestnom mieste vo svojej katedrále v Ostrihome. Ďalšia relácia nesie dátum 20. januára 1641 a napísali ju ostrihomskí kanonici. Rovnaké informácie pre Svätú stolicu zaznamenal aj Pázmaňov nástupca arcibiskup Juraj Lipai (Lippay) v roku 1661. Už krátko po smrti mučeníkov sa oficiálnej snahy o povýšenie do slávy oltára chytili ostrihomskí arcibiskupi.

Je isté, že grófka Katarína Pálfiová (+ 1640) zabezpečila truhlu, ako aj transport ostatkov do klariského kláštora do Trnavy; tam bola truhla uložená v sakristii.

U trnavských klarisiek boli telá mučeníkov uložené až do vlády cisára Jozefa II. (1780 – 1790), ktorý klarisky zrušil v roku 1782. Potom boli premiestnené do uršúľinskeho kláštora. Žiaden verejný kult im ani vtedy nebol vzdávaný, všetka preukazovaná úcta mala súkromnú povahu.

Podnety na uživotnenie

Košickí mučeníci pochádzali z rozličných krajín Európy, ale ich pozemský príbeh vyvrcholil u nás v Košiciach a krátko predtým v Humennom. Dostali milosť osláviť Krista a prijali ju. Zjednotili sa v láske, viere a nádeji.

Na mieste smrti košických mučeníkov na Hlavnej ulici v Košiciach stojí dnešný Kostol Najsvätejšej Trojice, postavený ako akademický a jezuitský, po zrušení jezuitov a krátkej kráľovskej správe ho už vyše dvesto rokov spravujú premonštráti. Na priečelí priliehajúceho kláštora sa vedľa seba nachádzajú pamätne tabule mučeníkom i Betlenovi, obeťiam i agresorom. Sú to paradoxy dejín.

Forgáčovci ostali verní Katolíckej cirkvi aj počas silnej reformácie a napriek politickej nepriazni sa vzorne starali o kostoly, v ktorých mali patronátne právo. Viacerí rodinní príslušníci sa stali kňazmi, biskupmi, mníškami. Tým si Boh pripravoval cestu aj preto, aby ostatky košických mučeníkov boli vždy na dôstojnom a bezpečnom mieste. My nepoznáme zábery, ktoré má s nami Boh, tie neraz dajú zmysel až na konci života, niekedy až po stáročiach, preto treba byť trpezlivý (porov. Zjv 13,10). Ak čokoľvek robíme na Božiu slávu (porov. Kol 3,23), Boh to požehná. A ako strom prinesie ovocie až po rokoch čakania, ako človek potrebuje celú generáciu, aby vyrástol a dozrel, tak je to aj s Božou vinicou (porov. Jn 15,1-15). A my sme nástrojom v Božích rukách.

Svätý Štefan Pongrác zomrel ako posledný už 08. septembra na úsvite sviatku Narodenia Panny Márie. Teologicky od tejto, určite nie náhodnej súvislosti, možno odvodzovať, že bol mariánskym ctiteľom a širitelom mariánskej úcty. Práca v mariánskych družinách patrila k významným prvkom jezuitskej a katolíckej formácie svojej doby. Ako je to s nami? Na Pongrácovom príbehu vidno, že ho na prahu večnosti čakala práve Panna *Mária prof.*

NÁRODNÝ POCHOD ZA ŽIVOT 2019

„Ak je matke dovolené zabiť vlastné dieťa, čo bráni, aby sme sa nemohli zabíjať navzájom?“ (sv. Matka Tereza)

Snívajme o Slovensku plnom úcty k životu. Snívajme o krajine kde vládne dobroprajnosť, vzájomná úcta, porozumenie a spravodlivosť. Kde je chránený život a dôstojnosť každého človeka od počatia po prirodzenú smrť. Kde sú si ľudia rovni v dôstojnosti a právach a majú odhodlanie chrániť život a dôstojnosť každého. Kde sa preukazuje solidarita a pomoc najmä tým najbiednejším, najzraniteľnejším a najnevinným. Snívajme o krajine, ktorá podporuje, chráni a vyzdvihuje rodinu založenú manželstvom, pretože v rodine sa vytvára najlepšie prostredie pre prijatie, ochranu a výchovu detí. O krajine, kde žijú ľudia, ktorí túžia mať deti a majú odvahu ich prijať a vychovávať.

Snívajme o krajine kde sa robí všetko pre to, aby sa mohlo narodiť každé počaté dieťa. Kde sa pomáha rodinám a každej tehotnej matke v ťažkej životnej situácii. Kde vládne vzájomná pomoc a nikto sa necíti opustený a zbytočný.

Misiou Národného pochodu za život je verejným spôsobom na celoslovenskej úrovni vyjadriť túžbu a žiadosť po tom, aby bol chránený život každého človeka. Jeho cieľom je dosiahnuť spoločenskú i legislatívnu ochranu života každého človeka od počatia po prirodzenú smrť.

Takéto Slovensko chceme, o takomto Slovensku snívame?

Skúsme sa teda aj my zapojiť aktívne do príprav Národného pochodu za život, a potom aj priamou účasťou na pochode vyjadriť svoj postoj k ochrane života.

Pomôžme meniť Slovensko, aby bolo plné úcty k životu.

„Pozývame do modlitby jednotlivcov, rodiny, farnosti, spoločenstvá či komunity. Chceme sa tak v čo najväčšom počte zjednotiť v modlitbách a pôste na úmysel požehnania Národného pochodu za život a za posilnenie kultúry života v našej krajine, v našich rodinách a v srdci každého človeka,“ vysvetlil vdp. Dušan Škurla, zodpovedný za duchovnú sekciu tímu Národného pochodu za život a poverený Apoštolátom ochrany života v košickej arcidiecéze.

Od 6. januára 2019 je možnosť zapísať sa do duchovnej prípravy na Národný pochod za život. Príprava prebieha formou modlitbovej a pôstnej reťaze a bude trvať až do termínu Národného pochodu za život, ktorý sa uskutoční 22. septembra 2019 v Bratislave.

Záujemcovia o modlitbu a pôst sa zapisujú cez online prihlasovací formulár na stránke <https://modlitby.pochodzazivot.sk/>, kde si môžu vybrať čas modlitby v minimálne polhodinových intervaloch a termín pôstu v dňových intervaloch.

Na stránke <http://pochodzazivot.sk/duhovna-podpora/> sú k dispozícii rôzne formy modlitieb na úmysel ochrany života, ktoré môžu modlitebníci v rámci svojho modlitbového času využiť.

„ Modlitba a pôst sú najmocnejšími darmi, ktoré nám dal Pán na premáhanie protivenstiev, ktoré sú nad naše sily. Takým je aj kultúra smrti, ktorá dovoľuje ničiť životy najbezbrannejších a nejnevinných ľudských bytostí – nenarodených detí a v niektorých krajinách už aj starých a chorých. Chceme povzbudiť všetkých ľudí dobrej vôle, jednotlivcov i skupiny, aby sa k tejto duchovnej aktivite pripojili, aby sme tak zvolávali hojnosť požehnaní Pána života na našu krajinu, “ dodal vdp. Dušan Škurla.

[/www.pochodzazivot.sk/](http://www.pochodzazivot.sk/)

ZO ŽIVOTA FARNOSTI A CIRKVI

Štatistika roku 2018:

Krsty:

Kde / kto	chlapci	dievčatá	spolu
Parchovany	7	7	14
Božčice	0	0	0
Dvorianky	1	0	1
Iné farnosti	1	1	2
Spolu	9	8	17

Sobáše:

Kde / kto	Katolík a katolík	Katolík a nekatolík	Katolík a nepokrstený	Spolu
Parchovany	4	1	2	7
Božčice	0	0	0	0
Dvorianky	1	0	0	1
Iné farnosti	0	0	0	0
Spolu	5	1	2	8

Pohreby:

Kde / kto	Muži		Ženy	Spolu
	zaopatrení	nezaopatrení	zaopatrené	
Parchovany	3	3	7	13
Božčice	0	1	1	2
Dvorianky	0	0	0	0
Iné farnosti	0	0	0	0
Spolu	3	4	8	15

Stav finančných prostriedkov k 31.1.2019:

Stav na účtoch	37 043,35 €
Stav v pokladni	2 075,39 €
Spolu	39 118,74 €

PROGRAM SVÄTÝCH OMŠÍ FEBRUÁR 2019

Dátum	Deň	Miesto	Čas
01.02.	piatok	BO	17:00
		PA	18:30
02.02.	sobota	BO	17:00
		PA	18:00
03.02.	4 . nedeľa v období cez rok	PA	08:00
	svätá liturgia	BO	11:00
04.02.	pondelok	PA	18:00
05.02.	utorok	BO	18:00
06.02.	streda	PA	18:00
07.02.	štvrtok	PA	18:00
08.02.	piatok	PA	18:00
09.02.	sobota	PA	10:00
10.02.	5 . nedeľa v období cez rok	BO	08:00
		PA	09:30
11.02.	pondelok	PA	18:00
12.02.	utorok	BO	18:00
13.02.	streda	PA	07:30
14.02.	štvrtok	PA	18:00
15.02.	piatok	PA	18:00
16.02.	sobota	KE	10:00
		BO	18:00
17.02.	6 . nedeľa v období cez rok zbierka na opravu farského kostola	PA	09:30
	svätá liturgia	BO	11:00
18.02.	pondelok	PA	18:00
19.02.	utorok	BO	18:00
20.02.	streda	PA	07:30
21.02.	štvrtok	PA	18:00
22.02.	piatok	PA	18:00
23.02.	sobota	PA	17:00
24.02.	7 . nedeľa v období cez rok	DV	08:00
	svätá liturgia	PA	08:00
		PA	09:30
		BO	11:00
25.02.	pondelok	BO	18:00
26.02.	utorok	PA	18:00
27.02.	streda	PA	18:00
28.02.	štvrtok	PA	18:00

Program sv. omší je iba orientačný pre dopredu nepredvídané okolnosti. Rozhodujúce sú oznamy, ktoré sa čítajú a zverejňujú po nedeľnej svätej omši.

Vydáva Rímskokatolícka cirkev, farnosť Parchovany
pre vnútornú potrebu.

Za vydanie zodpovedá správca farnosti s redakčnou radou.
Redakcia si vyhradzuje právo na úpravu textov a nezodpovedá
za prípadné porušenie autorského zákona.
Kontakt: telefón - 0948 702 271, e-mail: parchovany@rimkat.sk